

**DAN  
SLOVENSKE  
KULTURE**  
str. 2

**V  
BAGON  
VALON  
BALON**  
str. 6

# Porabje

**ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM**

Monošter, 25. februarja 1999 ☼ Leto IX, št. 4

Monošter, 14. februar

## SLOVENCIZVOLILI SVOJO DRŽAVNO SAMOUPRAVO

14. februarja so slovenski elektorji izvolili 21-člansko državno samoupravo. Zbor elektorjev je zasedal v Monoštru v Slovenskem kulturno-informativnem centru.

Na lanskih lokalnih volitvah so v desetih krajih Madžarske volili tudi slovenske samouprave. Poleg sedmih slovenskih vasi Porabja je prišlo do ustanovitve slovenskih samouprav tudi v Budimpešti (v enem okrožju), v Sombathelyu in Mosonmagyaróváru. Člani teh samouprav so sestavljali zbor elektorjev.

Na pustno nedeljo se je zbralo 41 elektorjev od 47, zbor je bil torej sklepčen, kajti po manjšinskem zakonu je pri izvolitvi državne samouprave potrebna navzočnost 75 odstotkov elektorjev.

Po pozdravnih besedah najstarejšega elektorja, dr. Štefana Pinterja, je besedo prevzela predsedujoča Erika Kőleš-Kiss.

Izvolitev članov državne samouprave je potekala s tajnim glasovanjem. Na listi je bilo 30 kandidatov in kandidatki, v državno samoupravo je prišlo tistih 21, ki je zbralo največ glasov.

Kandidiranje in izvolitev sta potekala brez zapletov. Manjša zmeda je nastala le takrat, ko je elektor iz Budimpešte, sam porabski



Člani izvoljene državne samouprave: Marton Ropoš, Eva Terplan-Šipoš, Laslo Brašič, Marija Kozar-Mukič, Tibor Časar, Jožef Merkli, Jožef Bedi, Ištvan Sukič, Eva Lazar, Alojz Hanžek, Laslo Nemeš, Ferenc Hanžek, Karoly Holec, Marija Čerkuti, Ferenc Kranjec, Ferenc Gyeček, Iláiko Pustai, Šandor Merkli, Laslo Bajzek, Gabor Lazar, Jožef Kúrnyek.



Slovenec, predlagal za kandidata gospoda, ki je kandidiral na lokalnih volitvah kot Slovenec neke blizu Budimpešte. Gospod seveda ni Slovenec, niti ne zna slovensko. Zadeva se mi zdi zanimiva zaradi dveh razlogov. Kot prvo, če bi zbor elektorjev potekal v materinščini (ali dvojezično) bi se takoj pokazalo, kdo je kukavičje jajce v našem gnezdu. Kot drugo, stvar je lahko tudi zelo nevarna. Kje so namreč zagotovila, da čez štiri leta na naslednjem zboru elektorjev ne bo sedelo med nami 10 ali 15 takih "Neslovencev". Zakonskih zagotovil ni, prej obratno. Kajti narobe interpretirana svobodna izbira identitete je pripeljala do tega, da se je na zadnjih volitvah potegovalo za manjšinske mandate veliko nemanjšincev. Kot skrajni primer naj omenim le-to, da Romuni zaradi teh "tujkov" niti niso mogli izvoliti svoje državne samouprave.

Na to nevarnost je opozoril tudi predstavnik Urada za narodne in etnične manjšine Marton Išpanović ter dodal, da se situacija lahko reši le s spremembo manjšinskega in volilnega zakona.

Člani državne samouprave so poverljiva pisma prejeli 20. februarja v Budimpešti v Parlamentu.

## Dan slovenske kulture

8. februar, datum, ko je umrl najpomembnejši slovenski pesnik France Prešeren, so si Slovenci izbrali za svoj kulturni praznik. V samostojni Sloveniji je to državni praznik, Prešernova Zdravljica pa

Tudi danes to še vedno velja, zato se je vodstvo Slovenskega doma odločilo, da se nedeljske prireditve začnejo z blagoslovitvijo le-tega. Slovesen obred so opravili štirje prisotni duhovniki, med njimi gospoda

ki ustvarjajo v različnih tehnikah. Zanimivo pot LIKOS-a nam je predstavil prof. Vlado Sagadin, ki je tudi sam slikar. Po ogledu slik pa smo se preselili v konferenčno dvorano Slovenskega doma.

Roman ERD avtorja Ernesta Ružiča ste bralci Porabja dobili kot knjižni dar ob novem letu. Avtor, ki že 30 let prihaja v Porabje kot novinar RTV Slovenije, se nam je tokrat - ob moderiranju prof. Francija Justa iz Murske Sobote - predstavil kot literarni ustvarjalec. Dogajalni prostor romana je Madžarska, ki jo avtor zelo dobro pozna. Tudi ljubezenska čustva, katerim je v delu odmerjenega veliko prostora. In ker je ljubezen gibalo življenja,



z zanimanjem prelistajmo Ernestov romanescni prvenec. Še enemu biseru v nizu kulturnih dogodkov smo bili priča ta dan, in sicer premieri lutkovne igre Brezi straja nega straja, avtorja teksta in režiserja Milivoja M. Roša. Igro so izvedli simpatični člani

lutkovne skupine OŠ Gornji Senik. Z duhovitimi domisljicami, besednimi igrami, domačim narečjem, ki ga bo - mimogrede - še potrebno izpiliti in privlačno pisano scenografijo so nam seniški lutkarji pričarali svetel in prijazen otroški svet, v katerem mora zmagovati dobro nad slabim. Iskrene čestitke vsem ustvarjalcem predstave!

V Porabju smo tako ob slovenskem kulturnem prazniku dokazali, da lahko pripravimo vsebinsko bogat program, brez kičastega razkošja in visoke umetnosti, ki je največkrat sama sebi namen. Verjamem, da bi nas Prešernov France zelo pohvalil...

Valerija



slovenska himna. Tudi v Porabju ga vsako leto slovesno proslavimo.

Letošnje praznovanje, ki ga je, kot vedno, pripravila Zveza Slovencev, je potekalo 7. februarja v Slovenskem kulturno-informativnem centru v Monoštru. Spleteno je bilo iz niza kulturnih dogodkov, ki jim je številno občinstvo naklonilo veliko pozornost.

Kjer je Božji blagoslov, tam sta sreča in mir, so rekli nekoč.

Ivan Camplin in Lojze Kozar, ml. iz Slovenije ter Štefan Tóth, župnik v Števanovcih, in Zoltán Németh, monoštrski župnik.

Prvi del prireditev se je odvijal v razstavnem prostoru Slovenskega doma, v katerem so nas s sten že vabile na ogled razstavljene slike murskosoboških slikarjev. Likovna sekcija LIKOS iz Murske Sobote deluje že 35 let. Združuje predvsem ljubiteljske slikarje,



### Premiera na Gornjem Seniku

## POLEG SMEHA ŠE PREMISLEK O SVETU

Vrli porabski ljubiteljski igralci, sicer člani gledališke skupine Nindrik-Indrik, so se tudi letos predstavili v najboljši luči: na oder so namreč postavili pod taktirko neumornega Mikija Roša komedijo slovenskega književnika Gorana Gluviča z naslovom Videoklub.

Gre za zabavno, zelo aktualno igrico, ki je postavljena v družinsko hišo, bolje rečeno v večerni čas, ko se zastrmimo v televizor in vpijamo ponavadi kakšno teve limonado. Tako je bilo tudi tokrat: mladi del družine je docela zagledan v

čarobni zaslon, medtem ko mati plete. Vse bi se seveda steklo v dolgočasen družinski večer, če se ne bi pojavila hči (Klara Fodor) in jih začela motiti; sprva je sitnarila s cigareto, potem je prišla celo s

pijačo, dokler ni na koncu povedala svoje "žalostne življenjske zgodbe", ki pa ni bila nič kaj tragična. Seveda le-ta hčerka, ki jim ne pusti mirnega spremljanja filma, požanje med publiko

obilo smeha, medtem ko je družina vse bolj napeta. Njen svak ji celo primaže zaušnico, napetost pa vse bolj narašča do iskrišča, ko se družina nenadoma pomiri. Še več: tako avtor teksta kot režiser sta poskrbela za krasen preobrat - jutri naj se "javi nov motilec" pri gledanju televizije.

In prav tu je ideja te komedije, ki so jo gledalci upravičeno nagradili z burnim aplavzom, namreč da televizija preveč odtuja in da se zaradi nje vse bolj zapiramo vase.

Tako je pač s to čarobno škatlo, katere vlogo so izvrstni igralci

postavili na pravo mesto. In kdo so bili nastopajoči, ki jim je treba še enkrat čestitati tudi zato, ker so statično dramsko dogajanje dinamizirali s pravo mero: Aranka Schwarcz v vlogi pomirjene matere, Ladislav in Štefan Nemeš v vlogi zetov ter Agica Molnar in Klara Fodor v vlogi hčera. Prav slednja je bila nosilka dramskega dogajanja, ki je gledalce poleg smeha predvsem napolnilo s premislekom o našem ponorelem svetu.

Milan Vincetič



Štenjé

## O MATERNOJ REJČI

Edvard Kocbek (1904-1981) je bil pisateu, urednik (szerkesztő), prevajalec (fordító) i politik. Piso je pesmi, novele i v novine. V knjigaj *Strah in pogum* (bátorság) je prvim med slovenskimi pisateli piso o partizanaj, šteri so nej bili batrivni.

Kocbek je več kak 40 lejt vsikši den dojspiso, kase je z njim pa po svejti godilo. V bojni je ejkstra piso dva dnevnikaj (napló): *To-varišija*, *Listina*.

Kocbek v svoji knjigaj, spisaj dosta brodi o življenji, o



svejti. Tak na priliko o maternoj rejči (*Misli o jeziku*):

„Izrazu domačije pravimo materinski jezik. S tem ni označen le pradavni izvor jezika, ampak tudi njegovo nenehno organsko javljanje. Otrok postane človek v pravem pomenu šele, ko si prisvoji materin jezik. Ni nobenega drugega popolnejšega pristopa k resničnosti, kakor je imenovanje sveta z materinščino. Zato ga sprejemamo vase z materinim mlekom, pravimo, na podzavestni in igrivi in vendar najtotalnejši način. Jezik ni nikoli sredstvo do cilja, ampak del človekove samobiti. Jezika se naučimo hkrati s svojim počlovečenjem ... Prvi človekovi doživljaji so zavečna dejanja, le enkrat samkrat se prvič nasmehne svoji materi, le enkrat samkrat rečem prvkrat večer, le enkrat samkrat doživim smrt ... Jezik je človeku določen z rojstvom vred, zato ga nihče ne more in ne sme odvreči ali zamenjati.”

Marija Kozar

## V PRIČAKOVANJU POMLADI

Prijetno je iz tople sobe opazovati čudovito zimsko naravo; drevje, ki se upogiba pod težo snega, drobne kristale snežink in ledene rože na oknih... A če pomislim na poledene ceste in mraz, zimska romantika kaj hitro zbledi. Ostane le še želja po soncu, prebujajoči se naravi, toplih pomladanskih sapicah, ki preženejo zimo in zimsko melanholijo. Ne maram zime. Večina ljudi je ne mara, zato je hrepenenje po soncu in toploti že v davnih časih porajalo različne običaje in verovanja, katerih osnovni namen je bil preganjanje zime in klicanje pomladi. Praznovanja v pričakovanju pomladi tako lahko delimo v tri skupine: pred-pustni in pustni čas, čas, ko se ženijo ptiči ter spomladanski dnevi drobnih pozornosti, to so materinski in očetovski dan in dan žena.

Pustni čas je najbolj veselo in norčavo obdobje v letu. Ljudje se šemijo že od pradavnih časov. Za trenutek pozabiti vsakodnevne skrbi, biti nekdo drug in se pri tem veselo zabavati, je moto današnjih maskirancev. Šemljenje pa ima dolgo tradicijo in zelo raznoliko simboliko. Pregarjanje zime in želja po dobri letini (plesati "za kusto repo in dugi len") sta nam najbližja. V zvezi s pustom je pri Slovencih veliko šeg, navad, verovanj, prerokovanj, rekov, pesmi in seveda pustnih jedi. Tudi pustne karnevale prirejajo številna slovenska mesta, najbolj znana pa sta karnevala na Ptujju in v Cerknici.

Kdo še ni slišal za znamenito masko, ptujskega Kurenta (Koranta, kot pravijo domačini)! Le-ta je nekakšen patron pustnega časa v Sloveniji, kot "svetnik" pa nastopa v pratiki z nenavadno trirogeljno kapo s kraguljčki, ki je ostanek nekdanje srednjeveške norčevske kape. Ljudstvo ga je kar samo postavilo za svetnika. Sicer pa kot bog razbrzdanega veselja močno spominja na grškega boga Dioniza. V ljudski pripovedi je Kurent nekoč z nitjo privezal smrt na drevo in tako v tem času ni nihče umrl. Še danes ne vemo z gotovostjo, kakšen demon ali boštvo je slovenski Kurent. Na Slovenskem srečujemo Kurenta v številnih pripovedkah. Ena zanimivejših je nastala v Prekmurju (povzeto po Damjanu J.Ovsu). Pravi, da je bil Kurent prelep mladenič. Ženske od blizu in daleč so norele za njim, da nikoli ni imel nikjer miru. Nazadnje se je umaknil v

puščavo in tam prosil boga, naj mu skazi obraz. Bog ga je uslišal, zrastle so mu rogovi. Takšen se je vrnil med ljudi. Zdaj so mu ženske dale mir, a v spomin na nekdanjega lepega mladeniča so začele praznovati pustni torek z razposajenimi norčijami. Kurent, oblečen v ovčji kožuh, ovešen z zvonce in z značilnim nalčijem na glavi, je torej najznamenitejša slovenska pustna maska. V današnjem času pa se ljudje radi maskirajo tudi v sodobne like, na primer aktualne politike. In še nekaj je pomembno: po izročilu namreč maskam ne smemo ničesar zameriti. Tudi če nas kakšen dimnikar namaže s sajamami ali gasilec polije z vodo, je to le znak naklonjenosti. Škoda, da ni pust večkrat letno, saj bi se potem ljudje lažje naučili sproščenosti, pozitivnega mišljenja in iskrenosti... Velika večina ljudi si namreč le pod masko upa biti to, kar je... Škoda...

Z medčloveško naklonjenostjo, ljubeznijo in iskrenostjo pa so povezani trije predpomladni dnevi: na Slovenskem pravimo, da je to čas, ko se ženijo ptiči. Najprej je to na vincencijevo (22. januar), potem na valentinovo (14. februar) in na gregorjevo (12. marec). Vsi trije dnevi so po starem verovanju napovedovalci prihoda pomladi, najbolj seveda god svetega Gregorija. Danes pa kot dan zaljubljenecv skoraj po vsem svetu praznujemo god svetega Valentina.

Na mizi pred mano je v vazi šopek belih telohov. Prve spomladanske cvetlice, ki sramežljivo prikukajo izpod snega, so nekaj posebnega. Njihovi cvetni popki se počasi odpirajo in zažarijo v vsej svoji lepoti... kot čista ljubezen, ki jo simbolizirajo... kot ljubezen do Njega, ki mi je ta šopek podaril za valentinovo...

Slovenci smo ta praznik kaj hitro vzeli za svojega, saj se vendar ne moremo upreti praznovanju ljubezni in vsemu, kar je povezano z njim. Na ta dan se lahko s skromnim darilom spomnimo vseh tistih, ki jih želimo razveseliti in nam v življenju nekaj pomenijo. Anekdoti pripovedujeta o dveh mučencih z imenom Valentini, ki sta ljudem naredila veliko dobrega. Posebej sta bila pozorna do ljudi, ki so bili njune pomoči najbolj potrebni. Žal sta morala končati življenje na krut način, ker oblastem ni bilo po godu njuno delovanje, s tem pa naklonjenost ljudi do njiju. Kakor koli je že bilo, danes imamo

prisrčen praznik, ki obenem napoveduje bližajočo se pomladno prebujanje. In-tako lepo je slišati tiste magične besede RAD/RADA TE IMAM...

V predpomladnem času pa imamo tudi, kot jih lahko imenujemo, posebne dneve drobnih pozornosti (najlepše bi sicer bilo, če bi ljudje bili drug do drugega pozorni in ljubeči vsak dan; tako bi ti posebni dnevi odpadli). Najprej je 8. marca na koledarju politično obarvan mednarodni dan žensk, ki smo ga z vsem pripadajočim bliščem praznovali v socialističnih časih. Dan žena je nastal v ZDA kot praznik v spomin na velike ženske demonstracije 8. marca 1909. Demonstrantke so takrat zahtevale splošno volilno pravico. Namen praznika je bil spodbujati socialistično solidaritost moških in žensk, kot tudi dajanje večjega pomena ženskam v sodobni družbi. Danes je ta praznik sicer še živ, vendar se ne praznuje več tako slovesno.

Večji pomen dobiva praznik, imenovan materinski dan, ki se v Sloveniji praznuje na dan Marijinega oznanjenja, 24. marca, na Madžarskem pa prvo nedeljo v maju. Ta praznik se zgodovinsko najverjetneje navezuje na čaščenje mater v stari Grčiji. Čaščenje mater je bilo povezano z obrednimi ceremonijami v čast boginji Rei "Veliki materi vseh bogov", krščanska cerkev pa je ta praznik na neki način obudila in ga posvetila Materi Cerkvi oziroma Devici Mariji. Materam posvečen materinski dan so prvič etnotno praznovali leta 1910 v Združenih državah Amerike.

Manj slovesno pa se je svojčas predvsem v vernih družinah praznoval očetovski dan na sv. Jožefa 19. marca. Nekateri moški so si včasih dali duška tudi na dan štiridesetih mučenicov (10. marec). Največkrat so odšli v gostilne in se tam povsneli s prijatelji. V zvezi s tem dnevom obstaja vremenski pregovor, ki pravi: Če štiridesetih mučenicov dan ni lepo, tudi štirideset dni po tem ne bo. Velja, seveda, tudi obratno.

Pričakovanje pomladi je torej poseben čas; preživimo ga v lepih mislih, v upanju na vse dobro in drug z drugim. Ne ob drug mimo drugega. Ne le ob praznikih tudi na čisto navadne dneve podarjamo nasmehe, lepe želje in tople besede. Sebi in vsem, ki jih srečujemo na svojih poteh. Kar namreč dajemo, se nam vrne. Vedno...

Valerija

**Spremljajte televizijsko oddajo**

**SLOVENSKI UTRINKI**

**vsaki drugi torek ob 16.00 na**

**1. programu madžarske televizije.**

**Naslednja oddaja bo v torek, 2. marca 1999.**

**Ponovitev v soboto, 6. marca, ob 8.45, na 2. programu.**

**SLOVENSKA SLOVNICA**

Slovenska slovnica Franceka Mukiča se dobi na Zvezi Slovencev v Monoštru (Deák Ferenc u. 17.). Cena: 1.000 forintov.

**SZLOVÉN NYELVKÖNYV**

Mukičs Ferenc Szlovén nyelvkönyve megvásárolható Szentgotthárdon a Szlovén Szövetség (Deák Ferenc út 17.). Ára: 1.000 forint.

## OD SLOVENIJE...

### Poslanci razrešili notranjega ministra Mirka Bandlja

Državni zbor je "zaradi preprečevanja in oviranja parlamentarnega nadzora nad delovanjem represivnih organov izvršilne oblasti ter drugih ugotovljenih nezakonitosti" s funkcije notranjega ministra razrešil Mirka Bandlja.

Od skupaj navzočih 74 je za ministrovo razrešitev glasovalo 49, proti pa 26 poslancev. Interpelacijo zoper ministra Bandlja je v začetku lanskega novembra vložila opozicijska Socialdemokratska stranka Slovenije, ker naj bi minister zavestno ustvarjal pogoje za nadzorovanje in obveščevalno spremljanje parlamentarne opozicije ter ob tem tudi onemogočal parlamentarni nadzor nad uporabo t.i. posebnih metod in sredstev v okviru kriminalistične službe.

### Premier Drnovšek na obisku na Poljskem in potem še v Kuvajtu

Predsednik vlade Janez Drnovšek je bil na svojem prvem uradnem obisku na Poljskem. Z gostiteljem, premierom Jerzujem Buzkom, sta se strinjala, da je treba sicer dobro sodelovanje med državama še okrepiti. Obe državi naj bi bili po njenem zatrjevanju za vsotop v Evropsko unijo pripravljeno do konca leta 2002.

Premier Drnovšek pa je po obisku slovenske vladne in gospodarske delegacije v Kuvajtu izrazil pričakovanje, da bodo direktorji Petrola, Avtomontaže, Fotone, Metalne in Gradisa uspeli izkoristiti pozitivno ozračje, ki ga je delegacija vzpostavila ob tem obisku, ter dodal, da je kuvajtska vlada izrazila veliko pripravljenost za pomoč pri vzpostavitvi gospodarskih odnosov s Slovenijo.

### Papež bo septembra obiskal Slovenijo

Papež Janez Pavel II. bo 19. septembra obiskal Slovenijo, da bi škofa Antona Martina Slomška v Mariboru proglasil za blaženega. Sveti oče je obiskal Slovenijo maja leta 1996.

## Vsigdar srmacke, dapa dun veseli (1)

*O svojom žilki je pripovedjala starejša tatca, stero je v življenji dosta vse zaoidlo, dapa na njenom obrazi je dun skurok vsigdar smej, kak če bi se težavam pa lagvomi to znala smejati. Njeno zgodbo (történet), stero objavljamo v več talaj, je doj spisala Ema Sukić.*

\*\*\*

"Mojiva stariša sta se obadva v ednoj vesi narodila pa gorazrasla v vekom srmastvi. Dapa lübezen ne gleda srmastvo ali bogastvo. Če se dva mladencia srca lübita, nejga takše moči, ka bi lübezen leko zapravila. Pa tak je prišlo, ka sta 1916. leta na hišni zakon staučila. Dapa nejsta mela mesto, kama bi šla. Pri materni stariši sta ostala. Tistoga ipa nej tak bilau, ka bi mladoženci leko včasinsvoj dom meli. Več generacij je vküp živelo v ednoj kući. Če so se porazmeli ino so mladenci starce poslušali pa baugali, so mirno živali.

Moj dejdak so trifart v Meriko ojdli. S šiftom so se pelali, 2-3 tjeđna so na vodej bili. Ka so tam prislüžili, s tisti pejnec so si mesto kúpili pa so si edno malo kučo naredli. Tjúpili so malo

grünta vcuj pa dvej krave. Držina je na tistom pomaleg vertivala.

Moj oča je v prvaj bojni to mogo služiti sodaka. Tistoga ipa je tak bilau, ka so srmacke mogli titi na front. Steri so malo bole maudoš meli, so se vökúpili, ka njim je nej trbelo za sodaka titi. Tau je za ves svejta vsigdar tak bilau, ka ki je srmak bijo, on je vsigdar pogübleni bijo.

Gda se je bojna končala, so moy oče domau prišli. 1920. leta se je narodila moja sestra. Tau je velko veselje, če se dejte rodi. Pa so tak pomaleg dvej leti odišle, na tretjo leto so mati pa noseči gratali. Ali ta nosečnost je nej veselja prinesla, nego žalost. Oča so z bojne prinesli svojo beteg, ništje je nej znau kakšnoga. Dja tak mislim, ka je pri plüčaj mogo meti nika, samo ka tistoga reda so eštje nej znali vračiti. Dosta mladi lüdi je moglo zavolo toga mrejtj.

Oča so mrlj 22. leta, gda sam dja eštje nej na te žalosten svejt prišla. Mati so srečo meli, ka so njim baba pa dejdek pomagali naja gorzraniti. Baba so name trno radi meli, poskrivoma so mi vse dali.

Za par lejt so se mati znauva oženili. Od nas vekšoga srmacka so vzeli. Dapa mujs so se mogli, ka so starištje že starijši bili pa je trbelo pomoč pri rami. Tau Baugi jezerokrat zavalim, ka so očim mene pa sestro s čistoga srca lübili, nej so naja ločili pa nigdar nej vdarili. Mi smo njé to poštuvali, smo je za očo zvali, kak če bi nam oni bili pravi oča.

Mati so z drugoga zakona 3 mlajše rodili. Najprvi je mrau. Dja tau tak mislim, ka je difterijo daubo, ka je 1930. leta te beteg prevnaugo mlajšov v grob djau. Gda sam 6 lejt stara gratala, sam v šaulo išla. 6 klasov sam vöpojldla pa tri lejta na keden dva dni smo štje tanazaj v šaulo mogli ojtj. Eden školnik je včijo mlajše v cejloj vesi. Tistoga ipa je rejdka iža bila, gde je nej bilau 6-7 mlajšov. V ednoj velkoj sobi smo bili vsi. Kúrili so v edne velke železne kale. Steri so naprej sejdl, tistim je toplo bilau, ali steri smo zar sejdlj, smo buma drgetali. Pa te je obleka to nej takša bila, ka bi nas segrejala.

Trno sigoren (strogi) človek je bijo naš školnik, liki steri se je sto včiti, se je vsikši navčo

pisati, šteti pa računati. Pred včjenjaum pa za včjenjaum smo mogli vsigdar boga moliti. Moja mati so gvant prali školnikom na cejlo familijo. Dapa nej z mašinom, liki v lesenoj kopanji pa z ribašom. V kotli so vöküjali gvant. S pepela so lü naredli. Pepelo so prerašetalj, so ga dola poparili pa ga njali, ka se je vöščisto. Tisti gvant je tak lejpi čisti pa bejli bijo, ka zdaj nejga mašina, ka bi lepše prau. Dja se pa, gda sam že malo vekša bila, mogla pri školniki po obödi vsikši den posaudo prati pa zbrisati. Za tisto sam dobila 20 filerov. Mati pa mi mlajši smo mogli pomagati njim okapatj, žetvo delati, krave pasti, gda ka je trbelo.

Očim so pa v Varaš ojdli delat na Švarc-gater, na žago. Vsikši den pejški ta pa nazaj. Zazrankoma v 4-oj vöri so že šli, ka so se v 6-oj vöri začnili. 12 vör so delali, če je sila bila 14 tó. Večer v osmoj, devetov vöri so prišli domau. Vzima od mraza, vleta od ice vse vküppotrejti. Dapa trbelo je pejnaze, ka je familija samo tak leko gorostala."

E. Sukić



## Pismo naše bralke



**Nej dugo nazaj smo dobili pismo iz Köcska. Vsigdar smo veseli, če nam kaj pišete, na znanje nam date, kak kaj živeta vi, steri ste daleč od rojstne vesi, od Porabja.**

\*\*\*

"Najoprvm vas pozdravam ino Vam lepo zahvalim, ka ste mi poslali slovenske novine (Porabje) ino Slovenski koledar. Trno sam rada bila, gda sam je v roke dobila. Dosti spoznancov vidim v kalendaru. Školnike, lerance, šteri so nas včili v šauli. Léránt Irma je bila naša

razredničarka (osztályfőnök), Fülöp Vilma-Vica mama nas je včila vöšivati, štrikati. Na moje gostüvanje je torte pekla.

Ge sam to bila v pevskom zbori od 58. do 60. leta, te nas je eške Vas József včiu. V dosta mestaj smo ojdli spejvat. Vseposeđik so nas gorprijeli, dostakrat smo v trifele jezika j spejvali: slovenski, rusoški pa vogrski. Tau je že danik bilau, dapa eške je itak dobro se spominjati.

Ge sam z Gorenjoga Senika, 1942. leta sam se narodila. Pišem se Pülcina Rozinka (Ropoš Rozalia).

1964. leta sam se omožila, 1966-oga sam prišla es na Köcsk, zdaj že 33 lejt živem tuj. Moja sestra Trejza pa brat Joži eške zdaj itak na Gorenjom Siniki živeta s familijov.

Tüj na Köcski nas več Slovincov geste, Krpašna Jolanka, Voura Marija pa njeni mauž Žepanin Gusli, Voura Mina pa Ilonka... Mi, Slovinci na Köcski, bi radi bili, če bi nas gnauk gorpoiskali. 12 lejt geste venak, da je tüj büu Mukič Feri, ka je gorvzejo naše gučanje za slovenski radio. Zdjaj nas malo žalosti, ka so te slovenski program

v nedelo rano na 6. vöro djali. Rada bi prosila, aj bi pa leko v 9-oj vöri poslušali slovenski program. Ge sam ga vsigdar poslušala, dapa zdaj, ka je tak rano, dostikrat pozabim nutzakapčniti radio.

Ne bojte čemerni, ka sam vam pisala.

**Ropoš Rozalia (Rozsnyai Dénesné)**

\*\*\*

Dajte valati, ka smo nikanej čemerni, bole veseli. Obečamo Vam, ka če se cajt malo gorvzeme, na sprtolejt vas pridemo pogledat na Köcsk.

## Našo narečje, naš porabski slovenski jezik

Tak se je vidlo, da do pride, našo narečje, naš porabski slovenski jezik, da za nistarni lejť več nišče nede znau po našem. Pravim, tak se je vidlo. Zdaj pa zatok že gestejo nistarni "lampaši", ki nam kažejo paut, stera vodi nazaj k našomi jeziki. Pa tomi se leko veselimo.

Etognauk v Varaši v našom kulturnom domi smo svetili slovenski kulturni svetek. Med drugimi programi se je znauvič not pokazala gorenjesenička lutkovna skupina. Na programi so meli igro "Brezi straja nega straja". Režiser te igre, Miki Roš, je na začetki sploj lepau gučo, nam je davo batrivnost za našo vrednost, za naš jezik, pa je povedo, ka se že dosta vse takšoga godi, gde se naši pred lüstvo postavijo z našim narečjom. Te pa prej naj nemamo straja za volo našoga jezika. Te rejči so nam sploj dobro spadnile. Pa te, če smo redno pazili, gda je igri konec bilau, je počasi naprej prišla edna mlada školnikojca, stera se spravla s tejni mlajši.

**Ildiko Dončec-Treiber** je ta mlada školnikojca. Rodjena je iz Števanovec od slovenski starišov, žive na D. Seniki, vči pa na G. Seniki. *Ildiko, kak pa gda si prišla na G. Senik v šaulo včit, pa od gda vodiš te krožek, ki lutke špilajo?*

"Tam moram začniti, da sam 1989. leta končala Visoko pedagoško šaulo v Sombotelu. Končala sam slovenščino. 1995. leta sam prišla na gorenjeseničko šaulo. Tuj so potrebuvali edno knjižničarko za šolsko pa za vaško knjižnico. No, pa trebelo je takšoga tü, ki de v šauli včijo slovenski jezik. S tejm vred je pa šolska lutkovna skupina tü brez vodja ostala, Klara Fodor je odišla iz šaule. Te sam te krožek tü

jaz dobila pa smo delali naprej. Sploj sam rada bila, ka sam tau vse dobila, depa moram povedati, ka sam se malo bojala tü. Sploj pa za



krožek mi je nej vseedno bilau. Moram pa povedati, ka na gnes sam sploj rada, ka sam tau nalogo (feladat) dobila. Krožek svojo delo zvün šolskoga programa opravlja. V petek, gda na konci kedna vsakši de domau, te mi v 1. vöri začnemo vaje za lutke. Vsakšo leto se navčimo edno igro, pa te tuj doma v Porabji pa v Sloveniji tü odimo go predstavlat. Letos smo sploj srečni, 17. marca do držali srečanje lutkovni skupin, kama mo z mojmi učenci tü üšla, smo se glasili."

*Prva liki bi kaj bole podrovnoma vöspravljala, te morem pitati, če te ne mauti tau, da ti števanovsko narečje gučiš, deca pa seničko. Tau sama od sebe znam zatok, ka so nistarni ljudje-sploj pa tü na Seniki-na mojo pisanje tü pozorni, pa nej samo pozitivno.*

"Sama znam, da je našo porabsko narečje telkofele, kelko vesi mamo. Po mojem je tau vse slovensko, pa če stoj misli, da bi se zatoga volo nej razmeli, se je vujzno. Jaz se včim od dece, oni se pa navčijo nistarne besede po števanovsko od mene. Tau pa, da bi se za zatoga volo nej razmeli, je

samo hejc. Name ne moti, rada sam, da je naš jezik etak pisani. Posebno se pa veselim, da se je naš režiser, ki iz Slovenije odi lutke včit, potrüdo pa sploj lepau zna našo narečje. Tau vse trbejk tomi, da bi leko bili uspešni (sikeresek)."

*Povedla si, da v višji razredaj včiš slovenščino. Samo knjižni jezik včiš ali tü pa tam nücate našo narečje tü?*

"Baugi vala, prišli smo do toga, da nam nišče ne brani narečje nücati na slovenski vörj tü nej. Pa če etak povežavamo knjižni jezik z narečjem, smo vsebole uspešni, sploj pa pri tisti šolaraj, ki ešče z domi prinesejo materni jezik."

*Nazaj se oberneva na lutkare, kelko ji je, pa kak ste tau dosegnili, da ste po našom narečji meli igro?*

"11 mlajšov igra letos pri lutkaraj. Navekše zatok vsi znajo - nistarni bole, nistarni menje - narečje. Sploj bi dobro bilau, če bi se gnes - da je ešče itak nej kesnau - starišje bole pobrigali za tau, da bi deco včili slovenski. Etak njim de slovenski knjižni jezik staukrat bola naleki üšo. Pa tau ne znamenüje tau, da bi se deca eške eden drugi jezik nej leko včila, povejmo nemško. Nišče ne da valati, v tej lejtaj je tau deci nej zatava. Pate si samo mislimo na tau, da gnesden je že potrebno druge jezike tü znati, nej samo vogrski, če škemo, ka de deca, gda gor zraste, uspešna (sikeres)."

*Ti na D. Seniki živeš, es si se oženila. Kak vas poznam, v držini nemaš priliko slovenski gučati. V privatnom življenji, gde vadiš naš jezik?*

"Sva že gučala od toga, da sam iz Števanovec pa s slovenskoga pokolenja. S sta

rišami, če telefoniram ali se srečamo, se je tau nigdar nej zgodilo, ka bi se nej slovenski pogučavali. No, pa na D. Seniki tü dosta Slovencov geste. Od steroga znam, ka zna slovenski, se je ešče tü nej zgodilo, da bi vogrski gučala z njim. Če se človek pobriga, vsepovednik leko priliko vöponüca."

*Ka ti čakaš od toga malo novoga sistema. Od toga, da na slovenski vöri tü povežata knjižno rejč z narečjom, da ste lutke cejlak prejk djali na narečje, da tü pa tam je vse več takši prireditve, gde se že našo narečje "uradno" tü nüca?*

"Jaz tak mislim, da smo na dobroj pauti. S starišami moremo vküp segniti, pa se smejmo vüpati, ka da deca znala po našem, če nej več, telko, ka do si potrebne stvari leko zgüčali."

*Zdaj, ka sam te dni malo več po vašoj šauli ojdla, se je buma fejšť na glas čülo tau, da je šolski proračun (költseövetés) vsakšo leto slabejši, da je proračun nej za tau, da bi leko z vekšimi stopaji naprej stapali. Ka ti misliš od toga?*

"Rejsan je tak. Zdaj se dela letošnji proračun pa sistem, ka gnes vala, buma nikak ne pomaga našo šaulo. Znano je, da malo dece mamo, država pa "na glavau" dava pomauč. Vsakšo leto smo etak bole v stejski. Dobro bi bilau - če rejsan škejo nam pomagati gor ostati, naš jezik pa kulturo gor zdržati - tau delo malo globejšje pogledniti. Ka če šaula z vesi odide, zgibimo vse, pa se zgibi tau tü, ka smo žmetno dosegnili. Znano je, ka na svestji vse pejnaze kösta, kultura pa šaule tü."

I. Barber

## ... DO MADŽARSKE

### Seminar za učitelje

23. februarja je potekal na Zvezi Slovencev v Monoštru seminar za učitelje slovenskega jezika. Izpopolnjevanje učiteljev sta strokovno vodili svetovalka za slovenščino Valerija Perger in svetovalka pri Železnorupanijskem zavodu za šolstvo Erika Glanz.

### Praznovanje v znamenju rož

27. februarja se bodo zbrali člani slovenskega društva v Sombathelyu, da bi počastili slovenski kulturni praznik. Ob otvoritvi razstave papirnatih cvetic in šopkov se lahko tisti, ki jih zanima, tudi sami naučijo, kako se delajo rože iz papirja. Na otvoritvi bo sodeloval tudi Laci Korpič, harmonikar iz Porabja.

### Prireditve ob dnevu žena

- 6. marca prireja Slovenska samouprava v Slovenski vesi kulturni večer, na katerem bosta nastopili lutkovna skupina z igre Brezi straja nega straja in Gledališka družina z igre Gorana Gluviča V videoklubi.
- 7. marca se bo v Slovenskem kulturno-informativnem centru odprla razstava g. Evgena Titana iz Murske Sobote. Na otvoritvi bo sodeloval pevski zbor Radenske, po otvoritvi bo nastopila Gledališka družina Nink-Indrik.

## V Ženavci ali Ženavlji?

Gda sam gnauk pravo svoji mami, ka sam bio v *Ženavlji*, se je čuđivala, ka rejsan, biu si v *Ženavci*?

Za starejše porabske Slovence so *Ženavci* (Jennesdorf) v Austriji gnauk svejta tau pomenile, ka za dannešnje Monošter. V *Ženavce* so odili kipuvat, k padari, služiti... Tistoga ipa so tam zato Slovenci tō živeli. Samo vūpam se, ka gnesden našo lūstvo zato že o *Ženavlji* tō kaj vej. Gvūšno je že dosta lūdi vidalo tisto tablo, gda se je pripelalo na martinjskom brejgi vendarak na drugo križišče, gde na tabli piše, ka: *Spomenik Ženavlje, 4 km.*

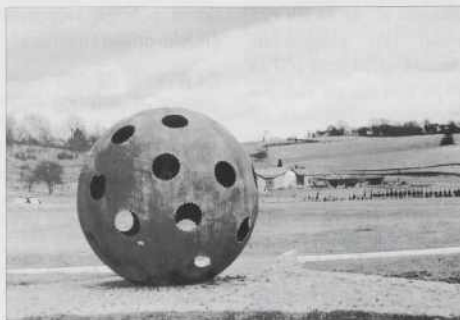
## Gra zmlačeni, tikvi razklačene

Gda sam prvo paut tam odo, sam najšo tam eno veliko železno kruglasto skaurdjo z luknjami. Tau leko vidite na našom kejpi tō. Tū paulek je doma gospa *Giza Gomboc*, štera mi je povedala, ka je tē spomenik zato tam, ka je l. 1934 na tistom kraji dojspadno en balon. V njem sta bila dva profesora iz Belgije. Pa je ranč na njino njivo, na šteroj so tikvi pa gra meli, dojpōčo...

18. augustuša je bilau, že je kmečno gratuvalo, gda so lidgé v Martinji na pamet vzeli, ka prej nikša „skišnjava“ leti po lufti. Eni so se najprva zbodjali, mladi fantje pa so leteli za tistim čudnim „stvaurom“. V Martinji se je gondola že skor obejsila na nikšo drejvdje. Tē podje so go te sledik tō pomagali v *Ženavlji* dojpotegniti. Gda sta belgijski profesor *Max Cosyns* in njegov asistent *Van der Elst* vidla, ka so v bližini lidgé, te sta dojpistila vauže, pa jim kazala, naj je dojpotegnejo.

## V BAGON VALON BALON

Med njimi je prvi biu na pomauč ranč oča od gospe *Gize Ludvik Gomboc*... Po cejlji okroglini se je razneslo, ka je prej v *Ženavlji* „fligar“ dojspadno... Gondola je cejla ostala, en par tikvi pa se je buma raztrūsnilo, graja je tō



Balonarski spomenik v Ženavlji

srca radi pomagali. Eden od nji pa je biu malo preveč nager. S svojim šturlampom je sto pogledniti, ka tak fuče iz tistoga balona. Če rejsan je čednjak biu na smrt trūden, je zato eške don emo telko mauči, ka je naglo

dosta menje trbōlo luščiti kak prvo leto. 850 kilogramov žmetna „skišnjava“ je zato naredila svoje. Iz gondole je najprva vōskoraco Van der Elst. Tak je trūden biu, ka je vkūp zleto kak prazen žakeu. Cosyns je tō tak zmatrani biu, ka je komak stau na nogaj.

Belgijca sta srečo mela za toga volo tō, ka je med prekmurskimi Slovenci več takši lūdi bilau, šteri so par lejt delali v Franciji, pa so se tak leko francuski zgučali, ka je najbolje potrejbno bilau...

## S šturlampom gaz kontrolérati?

Gda sta dva čednjaka malo k sebi prišla, je njina prva skrb bila tau, ka moreta vōpistiti gaz (plin), šteri bi se spoj na leki leko vužgo. Skor se je zgodilo nika nevarnoga. Sam profesor Cosyns je sledik pripovedo na Sorboni v Parizi, ka so njima prej prijazni (kedves) pa inteligentni domačini iz

prauti njemi skočo pa ma je posvejt vō z roke vdaro...

Gda sta se tē nevarnosti rejšila, sta si več nika drugoga nej želela, liki ka bi rada nin svojo glavau na počitek nagnila. Gda so je pavri odpelali k Šauli, pa ta čas, ka je *škonik Škerget* leko odpro dveri, sta „pilota“ že na stubaj zadremala...

Balon so cejlo nauč pazili sodacke. Nager lidge so se sipavali od paulek pa od daleč. Pejški, z autobusi, autonami itd. Eške s tihinski rosagov tō. Vsi so steli videti „čūdo“. Tiste dni je buma dobro šlau gostilni Mikola v Petrovacj.

Nej je bila nesreča, liki sta profesorja sama rada dojprišla, ka je že večer gratuvo. Njiva pa sta že več kak 13 vōr „luftala“. Paulek Münchena sta 16 gezaro mejtarov visko letela. Nej sta se podala na paut zavolo popularnosti (nēpszerűég), liki zato, ka sta analizirala meteorologijo, vōter, oblake, luft, temperaturo (hómérséklet) ppt.

## V bejli gondoli mrz - v črni peku

Iz aluminija narejena gondola je bila dva mejtra pa pau šurka. Za kuknivanje pa fotografiranje (z infrardečo kamero tō) sta bili dveji mali okni. Gondola je bila bejla, liki eni njeni tali so bili na črno pofarbani. Če bi gondola bila čisto bejla, bi čednjaka mrz tepo. V čisti črni pa bi se spekla.

Baug dragi eške kaj ponijo gnesden v Bruslji tau zgodbo iz Slovenije? Tau, ka so z enoga, s krmov že

naklajenoga železniškoga bagona dojvzeli ponjavo pa poslali v Soboto, kaj naj gondola nede mokra po pauti, gda do go pelali domau v Belgijo.

Baug dragi mi tō dobimo kakšo ponjavico iz Belgije, ka naše državice (Slovenija, Madžarska) nedo spoj mokre?

Pa spoj stūje...

Besedilo in posnetek:  
Francek Mukič

## Pismo iz Sobote

### SMETI

Gda san ške po kratki nogaj ojdo, smo se mlajši med seuf etak šalili:

- Mi smo mi, vi ste pa neše smeti!

Pa zakoj san se te zdaj spoumno na tej svoje mlade dni? Ranč zato, ka se pri nas zadnje čase trno dosta guči o smetaj. Smeti so gratele tak popularne, ka če stoj o nji ne vej kaj prajti, tisti se ranč na smej zglasiti. Te pa neka rejči o tej smetaj.

Kak prvo, smeti trbej metati v kante stere so ranč za nji napravlene. Kak drugo, smeti se ne smejo kouli vrat metati. Kak tretjo, iz smeti se leko nouvi materijali naredijo. Zdaj pri nas tak gučijo naši prejnjni, ka Evropa tou od nas prosi. Zatok, kak štrto, vse smeti se ne smejo fkūper metati, liki ji moramo lipou sortejrat: plastiko v edno kantlo, glažojno v drugo, paper v tretjo, ka pa od gestija ostane, pa v štrto. Tak tou od nas ške j teta Evropa. Kak san pravo, gnesden se od toga trno dosta guči. Guči se pa od toga tō, ka se zdaj s tejni smetami godi? Za nji bi mogli fabrike meti, stere bi je kūrjile, ka bi se leko cejlji varaš segrejvo, fabrike, ka bi leko plastiko v nouvo plastiko naredile in tak ta dale. Dapa, pri nas tej fabrik nega. In ka se s tejni smetami zgodi? Mi ji tak lipou sortejramo, te pa pridjejo kamijoni za smeti in vse lipo fkūper zmečejo. Tao ške ne vejmo, kak na tao glejda teta Evropa, dapa, tak si brodin, ka ranč nej važno, kak glejda. Vej pa mi vijdimo, ka nas neške za nouroga ma! Tou je znan zadosta!

Gvūšno, ka je tou v pamet zejla moja tašča Regina, trno čedna ženska tō. Dugo je vujala pa obračala oči, ka jo neške tak za nouro drži. Gda pa je vidla puno ta lučenih smeti po lejsi in travnikaj pa je prajla trno čedno misel:

- Mi smo mi in mi smo naše smeti!

Miki

OTROŠKI

## Milivoj M. Roš

# KAK JE ZBETEŽAL ŠKRAT BABILON

Tistoga leta je bila rejsan trda zima, nej samo trda, liki duga tō, kak pondelek. Nej ranč trbej praviti, ka se je škrat Babilon nej pa nej mogo včakati sprtolejtja. Bole kak si je želo sunca, bole je stiskavo mrz in čedale več snega se je sipavalo z neba. Stiskavo se je v peči edne stare iziče, v steroj je že dugo niške nej živo in vūpo pa vūpo pa ške bole vūpo, ka zimo prežene sprtolejtno sunce. Od dugoga čakanja so se njemi njegve velke vūje ške bole spistile ta doj pod kolena. Te pa, te pa en

samo daj,  
*aj odijde snejg tē šeraj!*  
Dapa, bole je skako, bole se njemi je mrzav vlejko ta pod koužu v njegve čunte in tak pomali ga je začalo troutsiti. Nagnouk več nej mogo nej gučati, nej skakati, kumaj se je potejgno ta nut v tisto staro peč.  
Zazranka ga je vse bolelo, troutsilo ga je, kūjala ga je vročina. Ja, škrat Babilon je zbetežau ranč tak kak vsikši normalen človik, gda se spreladi.  
*- Vej pa ge samo eno par moji reči ta poven pa betek tak*



zrnek tan nad bregon za izico gore stane sunce. Cejla krajina pokrita s snejgon se je koupala, kak če bi se po njoj razljlalo srebro. Tak nagnouk se je prbūjdo in tak napou nagi zbejžo ta vō pod zimsko sunce:

*Sto je pravo, ka je mrlo,  
sunce zlato naš posvejt?  
Tē se laža kak listica,  
aj zmrzavle dvajsti lejt!*

Tak si je spejvo in se veselo koto po snejgi. Tak si je brodo, ka pomore sunci, aj se snejg prle rastopi. Koto se je pa li koto, skako visoko v zrak, proso sunce, aj svejti, aj sgrejvle kak ške nigdar nej:  
*Sunce,  
sunce,*

*nagnouk ta odide in je začo s čelarijami.*

*Betek, betek, stari vrag,  
nemo ge več siromak,  
prežene te čelarija,  
dojda mi ta sumarija.*

Ali, bole kak je zganjo tou svojo čelarijo, bole je kašo, bole je kijo, bole njemi je teklo z noua in bole ga je troutsilo. Na kunci njemi je nej ostanolo nika drugoga, kak ka se je zamoto v debele gunje in piu citronin tej. En teden je trpelo, ka se je zvrčalo. Nikša čelarija je nej mogla betega zavračiti.

Tou znamenūvla samo tou, ka je betek, betek. Kak pri človeki, tak pri škrtaj pa tak pri škrtati Babiloni tō. Nikša čelarija nej, samo vrastvo pa topla postela.

## Moja vas

Slovenska ves je konica mojega srca. Tu živim jaz. Leži 3 kilometre od mestnega jedra Monoštra, h kateremu so jo priključili leta 1983. Je ena izmed porabskih vasi. 1980. je imela 680 prebivalcev. V središču vasi živijo bolj Slovenci, na koncu vasi pa večinoma Madžari. Prebivalci so bili do polovice 19. stoletja podložniki cistercijskega samostana v Monoštru, potem so pa spadali upravno k vasi Dolnji Senik ter k trgu Monošter. Od 1995. deluje v vasi slovenska manjšinska samouprava.

V vasi so: lesna tovarna, ta je last Francozov; slaščičarna, kjer dobimo vedno dober sladoled in dobro pecivo; dve gostilni in tudi dve trgovini. Imamo zelo lep kulturni dom in kapelo, katero so nedavno renovirali. Zgodba kapele in gasilskega društva je povezana. Prvo gasilsko društvo je bilo v slovenskem Porabju ustanovljeno leta 1882 v Slovenski vesi in je imelo okrog 25 članov. Leta 1880 je bil v Slovenski vesi velik požar, ko je pogorelo 18 lesenih hiš. Ostala so samo pogorišča. Takrat so vaščani



Ženska nogometna ekipa

Ljudje so bili zaposleni v tobačni tovarni (1894-1949), v tovarni kos (od 1896), tovarni ur (1896-1929), tovarni svile (od 1900), opekarni (od 1909). Po letu 1990 je ostalo veliko slovenskih in tudi madžarskih delavcev brez dela. Le nekateri so dobili službo v novih obratih: Opel Hungary, Vossen, Sariana.

V Slovenski vesi se je začela urbanizacija. Vas se začenja "dotikati" Monoštra, se gradijo nove družinske hiše. V šestdesetih, sedemdesetih letih je naraslo število "novogradenj". Nove hiše nimajo nobenih krajevnih značilnosti. Stare hiše, katere so bile zgrajene iz ilovice, so porušili.

postavili v vasi kapelico v čast svetemu Florijanu.

V vasi sta tudi nogometni ekipi: moška in tudi ženska. Ti skupini igrata zelo dobro.

Vas ima tudi ženski kvartet, ki poje že dolgo let, nastopa po Sloveniji in tudi na Madžarskem.

Starejši ljudje govorijo slovensko, mlajši pa bolj redko.

Kjerkoli hodim po svetu, povsod je lepo, doma pa najlepše. Slovenska ves je moj rojstni kraj.

**Katalin Daniel 12.b-r.,**  
Gimnazija Monošter

KOTIČEK

## Naj se predstavim

Imenujem se Angela Domiter. V družini nas je pet: mamica, očim, dve sestri in jaz. Živimo v Števanovcih v družinski hiši. Rodila sem se v Kõrmendu. Po narodnosti sem Slovenka. Stara sem 18 let. Imam rjave dolge lase in modre oči. Sem vitka in visoka. Rada imam elegantne obleke. Moja najljubša barva je modra. Rada pomagam drugim. Rada se pogovarjam, toda ne maram prepira. Rada imam živali pa tudi naravo in otroke. V Števanovcih sem hodila v otroški vrtec. Tudi osnovno šolo sem končala v Števanovcih, kjer sem se učila do osmega razreda slovenski jezik. Večkrat sem bila v bralnem taboru (Kranjska Gora, Ptuj). Zdej hodim v četrti razred gimnazije Mihályja Vörösmartyja v Monoštru. V šoli se učim dva jezika, to sta slovenščina in nemščina. Najbolj me zanimajo: zgodovina, literatura in slovenski jezik. Rada imam pesmi. Rada gledam televizijo, žal slovenskih oddaj ne morem gledati. Rada poslušam radio. Z veseljem poslušam Scooter, Kozmix, Ámokfutók itd. Rada berem zanimive knjige, romane, revije in časopise. V prostem času greva s prijateljico v kino, poleti pa se kopat v jezero Haršaš. Včasih grem na izlet v gozd. Med šolskimi počitnicami pomagam doma mami pomivati, pospravljati in kuhati. Ne vem, kaj bom delala, ko bom končala četrti razred gimnazije. Rada bi delala v gostinstvu kot natakarica ali kaj podobnega.

**Angela Domiter**  
12. b-r.,  
Gimnazija Monošter

KOTIČEK

OTROŠKI

## Fašenek v Porabju



Gda naše novine v roke dobite, buma že nede fašenek. Zatok si pa ešče malo poglednite, kak so pri nas držali fašenek. Na G. Seniki so v šauli začnili. Sploj veselo je bilau, deca - tak mali kak vekši - so se sploj lepau vküp napelali pa so šli do šaule do kulturnoga doma na

fašenski karneval. Depa nej samo deca, školnicke so tū not napelani bili. Delali so reklamo za različne župe. Leko ka so za tau reklamo dosta pejnaz dobili? No, vej njim je pa trbej, vej je pa letošnji šolski proračun tak fejst lūknjasti.



V soboto je pa gorenjesenički pevski zbor emo fašenski ples. Pred plesom so zošpilali fašenske šege. Leko ste vidli Rozo pa Lujzo, kak so se conele pa klajfale. Gorenjesenički župan de se vendar dugo

spomino na te ples zatok, ka ga je Lenka tak stiskavala, ka je na drugi den kumaj išo v Varaš na djilejš. Najbole ga je tau mantralo, zakoj je ta Lenka nej Lenka bila, liki pojep. Tau je pa te zvedo, gda ga je Lenka sploj k sebi stiskavala. Pevski zbor je pa zvünredni program emo.



Pa te v nedelo? Sto pa tau vse zandolej? No, ge, naura stara baba. Ge sam se tū tam v Števanovci klala, gda so baur vozili. Morem pa povedati, ka mi je nikak nej žau, ka sam tam bila. Sploj so vōstaniili pa lepau naprajli borovo gostūvanje. Samo se leko lepau zavalimo organizatorom pa vsakšomi, steri se je vzeo za tau, ka je bio maškara ali ovak pomago.

Pa te je itak nej konec. Na fašenski torek so na G. Seniki pa v Števanovci fašenski ojdli. Sploj je faj, da te stare šege nazaj pridejo. Če svoje šege pozabimo, pozabimo na sebeb tū.

I. Barber



## NIKA ZA SMEJ \* NIKA ZA SMEJ \* NIKA ZA SMEJ

### Od velke nesreče

Lajči v velkom varaši žive pa se je v niško lagvo kompanijo not zmejšo, zatok so ga zaprli na nistarna lejta. Žena je pa doma ostala s trejmi mlajši. Gda se je te vauze Lajči rejšo, pride domau, pa kak not staupi, vidi, ka doma štirge mlajši gestejo. Pita ženo. "Ti, Roza, odkec je tau štrto dejte?" Roza pa: "Odkec, odkec? Od velke nevaule pa od velke nesreče." Lajči pa: "Vej ti ge včasik dam velko nevoło pa velko nesrečo, ti grda..."

Roza pa: "Pa je buma tak bilau. Gda so te zaprli, skurok me je sramota bujla pa te sam tavō ušla na železnico pa sam tam doj legla na linijo..." "Pa te?" pita Lajči. "Pa te pa te? Ali se ge kriva, ka je železničar prva prišo kak cug?"

### Zakoj?

Micka je etognauk etak pitala svojoga moža: "Ti, Ludvik, zakoj vsakmau vō z rama letiš, gda ge začnem spejvati?" Ludvik pa: "Zakoj, zakoj? Zatok, naj sausedje ne mislijo, ka te bijem pa kolam."

### Pismo

Karči sreča najbola dob-roga padaša pa sausada Lorenca pa ga etak pita: "Ti, Lorenc. Ka je včera večer pri vas bilau, ka ste takši velki cirkus gnali?" Lorenc pa: "A, nika nej. Samo za edne pisma volo je bilau vse." "Pa ka je te s pismov bilau? Pozabo si go gor na pošto djati?" Lorenc pa: "Vraga, pozabo sam go zažgati."

### Obed

Naša Ana se je etognauk doma razpaučila pa krči s svojim možaum, Otom: "Oto, boj tak dober,

pa ne šti novine pri obedi!"

Oto pa: "Ana, pa tau je obed?"

### Penazge

Hilda pa Ilonka si etak prpovejdata: "Ti, Hilda. Ka misliš, zakoj je pa te Ernest za ženo vzeo tau staro pa grdo žensko?"

Hilda pa: "Ja, vejš, tau je tak, moja Ilonka, ka če je komi sila za pejnaze, ne gleda je, gda so je vōdali (tiskali)."

I. Barber

## Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtrek

Glavna in odgovorna urednica  
**Marijana Sukič**  
Naslov uredništva: H-9970  
Monašter, Dečk Ferenc út 17,  
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:  
SOLIDARNOST D.D.  
Arhitekta Novaka 4  
9000 Murska Sobota  
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).  
ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.